

NOTAT

Til: Landsstyret/Arbeidsutvalget

Fra: Hilde Tretterud, sekretariatsleder

Dato: 13. mai 2022

Orienteringssak: Forvaltning av vederlagsmidler

Det er behov for en grundig gjennomgang og vurdering av hvordan NJ fordeler vederlagsmidler på vegne av rettighetshavere i bransjen, for å sikre at organisasjonen opptrer i tråd med «Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett».

Etter at den nye loven trådte i kraft 1. juli 2021, for midler som mottas fra 2022, pågår det et arbeid i både forvaltningsorganisasjonene (Kopinor og Norwaco) og i alle edlemsorganisasjonene (som Norsk Journalistlag) for å finne ut hvilke endringer som må gjøres. Loven tolkes noe forskjellig av ulike jurister på området, og medlemsorganisasjonene har relativt forskjellige utfordringer knyttet til hvordan loven kan anvendes på eget område.

Lovens utgangspunkt er at organisasjonene «*så godt som mulig [skal] bestrebe seg på å fordele vederlagene individuelt*». Midlene NJ mottar fram til nå er i all hovedsak brukt til kollektive formål. Bakgrunnen for dette, er at det har vært ansett umulig å finne den individuelle rettighetshaver. Den nye loven krever blant annet grundigere arbeid for å finne disse, enn det som har vært tilfelle tidligere.

Det har vært flere møter og seminarer i regi av forvaltningsorganisasjonene (18.1. og 3.3.) og medlemsorganisasjonene om forståelsen av den nye loven, og det er gjort juridiske utredninger av Bengt Hermanssen, og Peter Schønning. Kopinors styre vedtok 28. april vedlagte «Veiledning til Kopinors medlemsorganisasjoner om fordeling av vederlag».

Det er Norwaco og Kopinor som har avtalene med brukerne, og som innhenter opplysninger om hva som kopieres. Disse opplysningene er ikke så detaljerte at de gir informasjon om den individuelle opphaver. I hvilken grad det er mulig å finne denne informasjonen, er noe av det NJ må søke kunnskap om i løpet av 2022.

Det synes klart at NJ ikke fra rettighetshaversiden kan finne ut hvilke verk som kopieres. Vi kan evt finne informasjon om hvilke verk som lages. Men også dette er svært komplisert ettersom journalistikk i stor grad er kollektive verk der også flere ikke navngitte opphavere ofte er delaktige i det ferdige verket. Vi må beskrive bransjens utfordring knyttet til dette, slik at interessenter og tilsynsmyndighet kjenner situasjonen.

Dersom den individuelle opphaver ikke kan finnes, kan man bruke såkalte analogier for å fordele midlene. Vi må derfor også vurdere hvilke analogier som kan benyttes for våre rettighetshavere.

Det er organisasjonens medlemmer som skal bestemme prinsippene for fordeling av vederlagene. I NJ betyr det vedtak på landsmøtet.

Tidsplan og hva sekretariatet vil gjøre videre for å oppfylle lovens krav

1. NJ er registrert hos Patentstyret

Loven trådte i kraft 1. juli 2021, men først for midler vi mottar i 2022. Vi har registrert Norsk Journalistlag hos Patentstyret, slik vi nå er pålagt.

2. Opparbeidede midler brukes i 2022

Vederlagsmidlene vi bruker til kollektive formål i 2022, kan i sin helhet hentes fra midler mottatt tidligere år, og det skal ikke være problematisk at vi ikke har gjort nye vedtak ihht til ny lov foreløpig, men først kan gjøre det på landsmøtet i mars 2023.

3. Konsekvenser for regnskapsføringen

Vi vil gå gjennom regnskapsføringen av midlene, for å sikre at vi kan identifisere midlene fra 2022 og framover. Midler som er ufordelbare, kan brukes friere etter 3 år, og vi må også sikre at vi har kontroll på hvilke midler dette er.

4. Bedre informasjon om NJ som forvalter

Det er viktig at også ikke-medlemmer som har rettigheter til midlene, kjenner til at NJ forvalter pengene på deres vegne, og at de har samme mulighet som medlemmer til å nyte godt av disse. Før sommeren vil vi gjennomgå hvordan denne informasjonen skal være tilgjengelig.

5. Redegjørelse for bruken av midlene pr i dag

Vi skal lage en redegjørelse over hvilke vedtak som er gjort for bruken av midlene de siste årene, hvordan midlene er brukt, samt kartlegge hvordan midlene treffer rettighetshaverne slik vi bruker dem pr i dag, herunder hvor mange som nyter godt av de forskjellige ordningene som finansieres av vederlagspenger. Det er gjort avtale med mangeårig tillitsvalg Sven Arne Buggeland, som skal lage denne redegjørelsen. Den leveres i løpet av tredje kvartal 2022.

6. Bedre kunnskap om bruken av åndsverkene

Vi vil ta kontakt med forvaltningsorganisasjonene for å få bedre innsikt i hvilken informasjon de sitter på om bruken av åndsverkene i vårt område, og om det gjennom disse er mulig å få bedre kunnskap om de individuelle rettighetshaverne.

7. Vurdere hvilke analogier vi kan bruke

Vi vil vurdere om det er grunnlag for fornuftige analogier i undersøkelsene til forvaltningsorganisasjonene, og/eller om det er andre hensiktsmessige analogier som kan brukes.

8. Mulig egen juridisk vurdering

Når vi har den kunnskapen vi her beskriver, vil vi vurdere om det er hensiktsmessig med en egen juridisk vurdering for NJ, evt i samarbeid med andre organisasjoner på området.

9. Godt grunnlag til landsmøtets vedtak i 2022

Det er uansett klart at delegatene til landsmøtet 2023 må få et bedre kunnskapsgrunnlag enn tidligere som bakgrunn for de vedtak som skal gjøres, og vi må se på formen vedtakene gis.

10. Utarbeide åpenhetsrapporter

Kopinor har vedtatt at medlemsorganisasjonene skal utarbeide en årlig åpenhetsrapport. Det er for NJs del naturlig at denne utarbeides i forbindelse med at årsregnskapet avgis og inngår i årsmeldingen, første gang for 2022.

Forslag til vedtak:

- Informasjonen tas til orientering.